

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Polityki
Społecznej
i Rodziny**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI
(NR 6)
z dnia 22 lipca 2024 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny

– podkomisji stałej do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi (nr 6)

22 lipca 2024 r.

Podkomisja stała do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi, obradująca pod przewodnictwem posła **Tadeusza Tomaszewskiego (Lewica)**, przewodniczącego podkomisji, rozpatrzyła:

– komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (druk nr 445).

W posiedzeniu udział wzięli: **Aneta Stachowicz** naczelnik Wydziału do spraw Prawnych i Legislacji w Departamencie Ekonomii Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, **Andrzej Rybus-Tolłoczko** zastępca dyrektora Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego wraz ze współpracownikiem, **Piotr Frączak** koordynator „Programu Rzecznictwa Krajowej” w Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych wraz ze współpracownikiem, **Krzysztof Peda** prezes Zarządu Stowarzyszenia „Twoje Nowe Możliwości” wraz ze współpracownikiem, **Rafał Dymek** główny specjalista Fundacji im. Roberta Schumana, członek Zespołu do spraw Uproszczeń przy Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych **Justyna Ochędzan** prezes Rady Działalności Pożytku Publicznego, prezes Wielkopolskiej Rady Koordynacyjnej Związku Organizacji Pozarządowych, prezes Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych wraz ze współpracownikami, **Tomasz Schimanek** ekspert Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce, **Anna Kuć** przedstawiciel Stowarzyszenia „Klon/Jawor”, **Witold Zakrzewski** prezes Fundacji im. Ludwika i Hipolita Małżonków Wawelberg, **Jerzy Płókarz** prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej, **Katarzyna Adamska-Dutkiewicz** wiceprezes Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, **Bartosz Dąbrowa** asystent społeczny poseł Magdaleny Roguskiej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jolanta Boratyn-Dąbkowska** i **Brygida Śliwka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Łukasz Nykiel** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł **Tadeusz Tomaszewski (Lewica)**:

Panie i panowie, otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Dziś w porządku dziennym mamy druk nr 445, to jest projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Witam uprzejmie wszystkich państwa. Komisja Polityki Społecznej i Rodziny na swoim posiedzeniu rozpatrzyła w pierwszym czytaniu tę nowelę przygotowaną przez Komisję do Spraw Petycji. Po zakończeniu pierwszego czytania Komisja skierowała do rozpatrzenia projekt ustawy w podkomisji. Witam uprzejmie wszystkich państwa; witam przedstawicieli Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, jest zastępca dyrektora w Narodowym Instytucie Wolności, pan Andrzej Rybus-Tolłoczko; witam uprzejmie przedstawicieli ministra rodziny, pracy i polityki społecznej – reprezentuje naczelnik Aneta Stachowicz; witam serdecznie wszystkich przedstawicieli organizacji pozarządowych, Biura Legislacyjnego i naszego sekretariatu.

Szanowni państwo, najpierw taka uwaga organizacyjna, żebyśmy dzisiaj pracowali, jeżeli zajdzie taka potrzeba, nie dłużej niż do godziny 17:00, bo potem mamy kluby i kolejne zajęcia. Po drugie, mam uprzejmą prośbę, żebyśmy spróbowali może poprowadzić nasze prace w takich dwóch odsłonach: po pierwsze, dostosowanie tych

przepisów, które są przedmiotem ustawy w druku nr 445 do ewentualnych innych zapisów, jak sygnalizowanej w czasie pierwszego czytania ustawy o kołach gospodyń wiejskich, ewentualnie gdzieś indziej, jeżeli występuje ta uproszczona księgowość i te kwoty 100 tys.–1 mln zł. To jest jakby pierwszy etap, no i drugi etap, zmiany już dalej idące, o które państwo wnioskowali zarówno w czasie pierwszego czytania, jak i w opiniach przesłanych do podkomisji.

Może na początku chciałbym prosić przedstawiciela Biura Legislacyjnego o kilka zdań w tej sprawie, jak sobie tutaj poradzić z tym procedowaniem.

Legislator Łukasz Nykiel:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, wysoka podkomisjo, Biuro Legislacyjne było obecne podczas pierwszego czytania projektu. Też wsłuchiwalismy się w te głosy strony społecznej; też mamy pewne swoje przemyślenia na temat koniecznych korekt w tym projekcie przygotowanym przez Komisję do Spraw Petycji.

Może ja rozpocznę od tego, o czym już mówiłem podczas pierwszego czytania, natomiast wydaje mi się, że to też powinna być taka ważna – może nie naczelna, ale ważna – zasada przy pracach nad tym projektem. W związku z tym, że w tych materiałach, które podkomisja otrzymała, są postulaty dalej idące, niż tylko te dotyczące wprowadzenia możliwości prowadzenia uproszczonej ewidencji kosztów i przychodów. Ja przypomnę jeszcze raz, że zmiany, poprawki, które ewentualnie podkomisja wnosiłaby do projektu, muszą nie wykraczać poza zakres pierwotnego przedłożenia. Pierwotne przedłożenie dotyczy kwestii prowadzenia tej uproszczonej ewidencji. Jest bogate orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, ja tutaj nie chciałbym cytować tych orzeczeń, natomiast jeśli będzie zachodziła taka potrzeba, będę się do tego odwoływał, dlatego też biorąc pod uwagę tę naczelną zasadę, wydaje się, że wszystkie te zmiany, które konieczne są do tego, żeby w pełni, jak gdyby, zrealizować zamysł projektodawcy, mogą być w naszej ocenie bez żadnych problemów wprowadzone do tego projektu ustawy. W naszej ocenie takie konieczne zmiany, o ile oczywiście ta koncepcja skreślenia pkt 3 i zmiany pkt 5 się ostanie, bo to też będzie pewnie przedmiot dyskusji, czy te zmiany są potrzebne, czy nie są takie zbyt mało odważne, bo też takie argumenty padały, że potrzebna jest zupełnie nowa koncepcja. Natomiast jeżeli utrzymamy się w tym obszarze, który tutaj zleciła nam Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, czyli mamy rozpatrzyć ten projekt z druku nr 445, to w naszej ocenie potrzebne są na pewno zmiany w art. 23 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jeżeli ta uproszczona ewidencja miałaby być stosowana także przez te organizacje pozarządowe, które posiadają status OPP. Też wydaje się konieczna zmiana w art. 10a ust. 1 pkt 4. To jest ta kwestia środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych. Wydaje się, że to też musiałoby być uzupełnione, bo jest, jak gdyby, prosta konsekwencja, że OPP będzie mogła taką ewidencję stosować.

Jest kwestia nowelizacji ustawy o kołach gospodyń wiejskich. Tutaj trochę nad tym tematem się dłużej zatrzymam, ale może nie będę chciał też zabierać bardzo dużo czasu. Jest to nowa ustawa, jeżeli chcielibyśmy ją tutaj wpisać do projektu. Pytanie, które należałoby postawić, to pytanie, czy jest to rozszerzenie nowelizacji, bo jednak wprowadzamy nową ustawę, natomiast w ocenie BL nie byłaby to jednak zmiana wykraczająca poza zakres, dlatego że mamy do czynienia z regulacją, która jest takim, można powiedzieć, prostym odwzorowaniem tej regulacji, która jest w ustawie o wolontariacie, dlatego też nie znajdujemy tutaj podstaw do tego, żeby tej nowelizacji nie przeprowadzać. Byłaby ona odwzorowaniem tego, co uczynimy w ustawie o działalności użytku publicznego. Tu padł też jeden argument w trakcie pierwszego czytania, który też mi tam jeszcze dźwięczy w uszach, żebyśmy nie zrobili czegoś właśnie takiego, że będziemy mieli różne regulacje w ustawie o kołach gospodyń wiejskich i w ustawie o OPP, i tu pewnie bardziej koła gospodyń wiejskich chyba byłyby zainteresowane, żeby stosować tę ustawę o działalności pożytku publicznego, bo tam byłyby poluzowane te rygory, jeśli chodzi o uproszczoną ewidencję, więc żeby tego uniknąć, to też wydaje się, że te regulacje powinny być spójne.

Są jeszcze kwestie nowelizacji rozporządzeń, które są zawarte w ustawie o OPP. To są rozporządzenia w art. 10a i w art. 23. One dotyczą sposobu prowadzenia uproszczonej ewidencji, umożliwienia stosowania uproszczonej ewidencji przez między innymi

OPP i my tutaj zajmujemy stanowisko takie, że rozporządzenie musi być zgodne z ustawą i te zmiany, które zostałyby przeprowadzone tym projektem i weszłyby później do systemu, muszą znaleźć odzwierciedlenie w przepisach wykonawczych. Wydaje się, że zakres spraw przekazanych w przepisie upoważniającym do regulacji w rozporządzeniu nie uległby zmianie, natomiast sama treść rozporządzenia musiałaby ulec zmianie, bo przepisy byłyby sprzeczne z ustawą, więc te organy, które są tam wskazane, to jest, z tego co pamiętam, minister finansów i przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, musiałyby dokonać nowelizacji tych rozporządzeń, tak ażeby te rozporządzenia odzwierciedlały stan prawny określony w ustawie.

To, wydaje mi się, na tym etapie chyba tyle. My jeszcze analizowaliśmy ewentualną konieczność przepisów przejściowych, natomiast może już w momencie, kiedy podkomisja będzie widziała, w którym kierunku zmierza regulacja, to może wtedy jeszcze zwrócimy się z pytaniem do praktyków, bo tu chodzi nam przede wszystkim o ten moment wyboru pierwszego roku prowadzenia uproszczonej ewidencji, czyli to, co jest zawarte w art. 10a ust. 3, czyli termin 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności bądź też do końca pierwszego miesiąca roku podatkowego, w którym rozpoczyna prowadzenie ewidencji. Tu też mamy taką pewną wątpliwość odnoszącą się do tych jednostek, które w statucie, wydaje mi się, że to nie jest bardzo rozpowszechniona forma, ale jest taka możliwość, żeby w statucie rok podatkowy nie równał się rokowi kalendarzowemu, więc czy tutaj ewentualnie nie trzeba by było określić, do kiedy można dokonać tego momentu wyboru, ale to już są takie, powiedziałbym, rzeczy na etapie, kiedy będziemy wiedzieć, że ten art. 10a ust. 1 będzie miał rzeczywiście skreślony pkt 3 i w pkt 5 będzie nowa kwota. To tak naprawdę wszystko na początek, panie przewodniczący. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję serdecznie. Nie rozmawialiśmy przed posiedzeniem, ale doskonale pan, że tak powiem, przeprowadził to, co mówiłem na początku, czyli krótko mówiąc dostosowanie tej idei do przepisów ustawy o pożytku i ewentualnie innych ustaw.

Szanowni państwo, po wystąpieniu przedstawiciela BL bardzo proszę państwa teraz o opinie, bo jeżeli byłaby ta wstępna zgoda, bo to oznacza tyle, że za bardzo nie ma przeszkazywania prawnej do tego, żeby pójść dalej, niż sama intencja w kontekście orzeczeń TK. Ale bardzo proszę w takim razie, pan Tomasz Schimanek.

Ekspert Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce Tomasz Schimanek:

Dzień dobry, Tomasz Schimanek, ja króciutko postaram się jednak przedstawić takie wstępne, kierunkowe właściwie propozycje zmian, wypracowane na spotkaniu Zespołu do spraw Uproszczeń Prawa przy Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych.

Wyszliśmy z założenia, że jest to okazja do tego, żeby na podstawie dotychczasowych doświadczeń z prowadzeniem uproszczonej księgowości przy okazji poprawić te zapisy, przy czym od razu powiem to, co na początku przedstawiciel BL powiedział, bo ta wypowiedź nie była dla mnie do końca jasna, ale na początku powiedział, że ewentualne zmiany mogą dotyczyć tylko materii, której dotyczy nowelizacja, i one dotyczą tej materii, czyli zasad i warunków prowadzenia uproszczonej księgowości. Naszym zdaniem, jeżeli już jest szansa na to, że zmienia się w tym zakresie ustawa, to żeby to poprawić, tym bardziej, że ewentualne podwyższenie tego pułapu do 1 mln zł znacznie poszerza zakres podmiotów, które mogą korzystać z uproszczonej księgowości, więc warto chyba rzeczywiście te rzeczy poprawić i ja szybciej, tak właśnie kierunkowo, bardziej konkretne powiem, bo nie mamy jeszcze wypracowanych propozycji, bo czasu było niewiele, czego by te zmiany miały dotyczyć.

Po pierwsze, jasne sformułowanie na początku w art. 10a, że prowadzenie tej uproszczonej ewidencji ma charakter dobrowolny. To wynika później z treści przepisu, bo decyzję muszą podjąć władze organizacji, ale ust. 1 jest tak sformułowany, że można domniemywać, że to jest jakby obowiązek, więc żeby wykluczyć taką możliwość.

Po drugie, proponujemy, żeby poszerzyć możliwość prowadzenia uproszczonej księgowości w ramach każdej działalności statutowej organizacji, a nie tylko działalności pożytku publicznego, tak jak to teraz wynika z ustawy, chociażby po to, żeby nie było takiej sytuacji, że organ skarbowy na przykład stwierdzi, że jakaś część działalności organizacji robiona w ramach UEPiK to nie jest działalność pożytku publicznego; nie ma to uzasadnienia.

Po trzecie, jesteśmy akurat przeciw tej zmianie, którą proponuje Komisja, czyli za utrzymaniem obecnego zapisu, żeby organizacje mające status pożytku publicznego nie posiadały tej możliwości ze względu na ich szczególny charakter, przejrzystość itd.

Po czwarte, jesteśmy również za tym, żeby wypracować takie zmiany, żeby ta uproszczona księgowość mogła być, tak jak mówię, prowadzona w ramach działalności statutowej bez względu na źródła przychodów. W tej chwili te źródła przychodów są tam ograniczone, wypisane w ustawie. Nie widzimy sensu, dlaczego te źródła miałyby być ograniczane poza oczywiście działalnością gospodarczą, ale wszystkie źródła działalności statutowej powinny móc korzystać też z tego dobrodziejstwa. Jesteśmy również za tym, żeby wprowadzić – to jest bardzo ważne – takie zapisy, które umożliwiłyby przejście z uproszczonej ewidencji na pełną księgowość w ciągu roku podatkowego. Na przykład właśnie w takiej sytuacji, kiedy organizacja staje przed koniecznością korzystania z takiego źródła, które wymaga po prostu prowadzenia pełnej księgowości. Jesteśmy również za tym – to już pan z BL troszkę wspominał – żeby dla nowo utworzonych organizacji wydłużyć czas powiadomienia właściwych organów skarbowych o wyborze uproszczonej księgowości z obecnych 30 dni do 90 dni i podobnie wydłużyć też czas na poinformowanie organu skarbowego o rezygnacji z prowadzenia UEPiK albo o informacji o niespełnianiu tych warunków także z obecnych 14 dni do 90 dni.

I wreszcie, o czym wspominał pan z BL, ale to wymaga naszym zdaniem wprowadzenia pewnych zapisów w ustawie, czyli wskazanie, jakie zmiany powinny być dokonane w rozporządzeniach wykonawczych ministra finansów, tak żeby one umożliwiały prawidłowe rozliczenie wszystkich zobowiązań podatkowych i realizację innych wymagań ustawowych. To tyle. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. Czy na tym etapie...

Ekspert Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce Tomasz Schimanek:

My przesłaliśmy tutaj też do podkomisji.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Tak, zgadza się. Bardzo proszę, może pan dyrektor najpierw.

Zastępca dyrektora Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Andrzej Rybus-Tołłoczko:

Szanowny panie przewodniczący, wysoka podkomisjo, szanowni państwo, ja chciałem tylko zwrócić uwagę na vacatio legis wejścia w życie tych zmian ustawowych, dlatego że jesteśmy już prawie w sierpniu, więc jeżeli one miałyby wejść od 1 stycznia 2025 r., to Narodowy Instytut Wolności, który obsługuje bazę organizacji pożytku publicznego, to w związku z tą zmianą o tym, że ewentualnie miałyby mieć uproszczoną księgowość, technicznie przygotowanie tej nowej bazy informatycznej będzie bardzo skomplikowane, żeby można to było zrobić od 1 stycznia 2025 r. Tak że jeżeli będziemy procedowali zmiany, no to taka sugestia jest z naszej strony, żeby to był 1 stycznia 2026 r., o ile utrzyma się oczywiście ten zapis, że OPP również będą mogły prowadzić uproszczoną ewidencję kosztów i przychodów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Ze strony społecznej tutaj jest głos, żeby jednak tą uproszczoną ewidencją nie obejmować OPP, tak zrozumiałem z wypowiedzi.

Ekspert Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce Tomasz Schimanek:

To jest stanowisko zespołu.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Żeby nie tak, jak projekt przewiduje, tylko rozszerzenie dla wszystkich organizacji poza tymi, które mają status OPP. I druga taka podstawowa sugestia dotycząca źródeł przychodu, żeby to były wszystkie przychody, a nie tylko wymienione tutaj w ustawie.

Bardzo proszę. Proszę się przedstawić.

Prezes Zarządu Stowarzyszenia „Twoje Nowe Możliwości” Krzysztof Peda:

Krzysztof Peda, Stowarzyszenie „Twoje Nowe Możliwości”. Ja bardzo mocno chciałbym poprzeć postulat dotyczący nierozgraniczania źródeł przychodów, gdyż ma to pewne daleko idące skutki dla organizacji, mianowicie ustawa w swoich dalszych zapisach przewiduje dość restrykcyjną procedurę klasyfikowania działalności jako odpłatną działalność pożytku publicznego i działalność gospodarczą, i przewiduje ewentualnie możliwość przekwalifikowania pewnych działań z działalności odpłatnej na gospodarczą, chociażby w sytuacji, gdy wynagrodzenia osób zatrudnionych przekroczą pewne kwoty.

Te granice jest stosunkowo łatwo przekroczyć w niektórych wypadkach. Czasami to wynika z pewnej nieostrożności, czasami może to wynikać chociażby z tego faktu, że wstecznie trzeba będzie pracownikowi wypłacić na przykład zaległe nadgodziny; chociażby w drodze przegranego procesu przed sądem pracy. W sytuacji obecnego brzmienia, gdyby okazało się, że organizacja przekroczy pewne limity nawet wbrew swojej woli i straci uprawnienie, to będzie się wiązało z bardzo daleko idącymi konsekwencjami, łącznie prawdopodobnie z możliwością niekwalifikowalności wszystkich dotacji pobranych w latach poprzednich, gdyby nawet o kilka złotych przekroczono uprawnienie do korzystania z takiej uproszczonej ewidencji. W naszej opinii korzyści idące z takiego precyzyjnego wylistowania źródeł przychodów są bardzo niewielkie, a potencjalne konsekwencje, jakimi może zostać obciążona mała organizacja pozarządowa korzystająca z tych uproszczeń, bardzo daleko idące i nawet czasami trudne do przewidzenia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Uprzejmie proszę, może tak: raz tu, raz tu.

Przedstawiciel Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego, Rady Działalności Pożytku Publicznego i Podkarpackiej Federacji Organizacji Pozarządowych Parasol Maciej Kunysz:

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowna podkomisjo, Maciej Kunysz, Konwent Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego, Rada Działalności Pożytku Publicznego i Podkarpacka Federacja Organizacji Pozarządowych Parasol. Wspólnie z Federacją WRZOS organizujemy w tej chwili w każdym województwie okrągłe stoły, czyli takie spotkania organizacji pozarządowych, w których wedle zasady „nic o nas bez nas” organizacje mogą się wypowiedzieć na temat potrzebnych i oczekiwanych zmian w prawie dotyczącym organizacji pozarządowych. W tej chwili odbyło się już 10 takich spotkań w 10 województwach i w każdym z województw organizacje pozarządowe jasno wyraziły potrzebę zwiększenia tego limitu. Pojawiało się także dość często, co trzeba odnotować, oczekiwanie wobec zwiększenia czy objęcia tym rozwiązaniem, również organizacji pozarządowych. My w ramach Rady Działalności Pożytku Publicznego wskazaliśmy, że te rozwiązania powinny wejść nierewolucyjnie tylko ewolucyjnie, dlatego w uchwale przedstawionej także Komisji i podkomisji, RDPP wskazała, że w tym momencie nie należy obejmować tym rozwiązaniem organizacji pożytku publicznego, bo wiązałoby się to z daleko idącymi zmianami i perturbacjami, które dotyczyłyby jawności i transparentności działalności organizacji pożytku publicznego.

Należy się przychylić w tym momencie do wskazań tutaj poczynionych wcześniej, że to rozwiązanie powinno dotyczyć wszystkich źródeł przychodu i te zapisy w art. 10a powinny być bardzo prosto i jasno sprecyzowane, żeby później nie budziły problemów z interpretacją. Zgadzam się również tutaj z BL, że zmiany w ustawie o kołach gospodyń wiejskich nie wychodzą poza materię proponowaną przez Komisję do Spraw Petycji, bo dotyczą tej samej materii. Warto by było się tutaj zastanowić, czy nie przywołać w ustawie o kołach gospodyń wiejskich bezpośrednio zapisu z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, aby te ustawy były ze sobą spójne i aby nie powtarzać tych samych zapisów, bo a nuż w następnych procesach legislacyjnych komuś przyjdzie do głowy zmienić ten zapis w ustawie o kołach gospodyń wiejskich, a jeśli będzie tutaj bezpośrednie odesłanie do materii wskazanej w ustawie o działalności pożytku publicznego, osoby, które będą nad tymi aktami pracować, będą miały w tym zakresie jasność.

Należy również wskazać pewną perspektywę długofalową rozwiązań, które powinny być przyjęte przez polskiego ustawodawcę, aby zrównać uciążliwość formalnoprawną,

która dotyczy podmioty działające w sferze gospodarczej, które mogą zgodnie z przepisami krajowymi i europejskimi stosować uproszczoną księgowość już do limitu 2 mln euro i w dłuższej perspektywie czasu również zastosować te rozwiązania dla organizacji pozarządowych. Dlaczego? Wynika to przede wszystkim z konstytucyjnej zasady równości prowadzenia działalności w rozumieniu przepisów europejskich i takie mamy rozwiązania w Niemczech, Francji, Hiszpanii i Szwecji, gdzie organizacje pozarządowe, również jak podmioty gospodarcze, mogą korzystać z tego limitu. Należy to robić bardzo powoli. W tym momencie nie ma różnic co do zakresu działalności, ponieważ i podmioty gospodarcze, i organizacje pozarządowe mogą w tym polu rozliczać i działalność statutową, ale także dotacje, i ten pomysł, który przedstawił Tomasz Schimanek, że przejście z uproszczonej księgowości na pełną księgowość, powinno być ostateczne w każdym możliwym momencie, bo donatorzy, którzy udzielają nam dotacji, także ci międzynarodowi, często oczekują pełnej księgowości i taką możliwość należy udostępnić. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Bardzo proszę.

Przedstawiciel Stowarzyszenia „Klon/Jawor” Anna Kuć:

Dzień dobry. Anna Kuć, Stowarzyszenie „Klon/Jawor”, ja chciałabym powiedzieć, że to, co będę mówiła, też wynika z mojego doświadczenia; na co dzień udzielam porad i konsultuję organizacje pozarządowe.

W pełni się zgadzam z postulatami, które przedstawił Tomasz Schimanek. Jak najbardziej je popieram i uważam, że przede wszystkim punktem wyjścia powinna być faktycznie zmiana rozporządzenia, tak aby prowadzenie UEPIK ułatwiało prowadzenie księgowości dla organizacji pozarządowych. Jeżeli chodzi o OPP, to tutaj faktycznie tych zmian potrzeba dużo więcej; koordynacja pomiędzy rozporządzeniami, żeby to można było wdrożyć. Ale chciałabym powiedzieć na temat 1 mln zł, bo tej dyskusji jest tutaj bardzo mało. Ja nie powiem, jaka kwota powinna być, bo tego nie wiem, ale uważam, że nie było dyskusji pomiędzy praktykami, jaka kwota powinna być dopuszczalna w UEPIK, bo chciałam powiedzieć, że tutaj widzimy bardzo duże zagrożenia, jeżeli miałby zostać obecny kształt UEPIK i po prostu zwiększona kwota do 1 mln zł. Jak rozmawiam z osobami, które stosują UEPIK, to słyszę, że on jest nieprzejrzysty, że to, do czego został stworzony, czyli do robienia CIT-8, że się też bardzo słabo sprawdza, dlatego że trudno jest wyciągnąć dane; słyszę, że im działania organizacji są na większą skalę, tym trudniej i tak naprawdę tym bardziej komplikuje się prowadzenie księgowości przy użyciu UEPIK. Tam jest wiele danych takich właśnie nieprzejrzystych, także uważam, że tutaj potrzebna jest w ogóle taka rozmowa praktyków, który by wymienili się tym co działa, tym co nie działa, tym co trzeba zmienić i jeszcze chciałam też powiedzieć, że obecnie stosowanie UEPIK nie pokazuje pełnej informacji o majątku organizacji, nie jest narzędziem do zarządzania organizacjami, nie pokazuje zobowiązań, nie pokazuje należności.

Organizacje nie są prywatną własnością, wobec czego tutaj trudno jest skontrolować zarząd na przykład w sytuacji, kiedy ustępuje, czy ten zarząd dobrze wydatkował środki, a w ogóle, w jakim stanie jest ta organizacja; czy nie ma zobowiązań, czy nie ma majątku. Chciałam powiedzieć, że takie teraz wprost porównanie NGO i przedsiębiorcy, uważam, że ono nie jest do końca trafne, dlatego że jeżeli mówimy o przedsiębiorcach, którzy stosują księgę przychodów i rozchodów, to nie dotyczy przedsiębiorców jako takich, a jedynie przedsiębiorców będących osobami fizycznymi i spółek, które nie są osobami prawnymi. Wobec czego księga przychodów i rozchodów nie dotyczy przedsiębiorców, którzy są osobami prawnymi. Nie wiem w ogóle, czy jest jakaś forma osobowości prawnej, która nie musi stosować ksiąg rachunkowych – tego nie wiem, na tyle się nie znam. Ze względu na to... Bo tutaj sobie wyobrażam na przykład, wiecie państwo, są fundacje; w fundacji może być jeden organ i jeden członek, i będzie prowadził do 1 mln zł. Kto by nie mógł prowadzić UEPIK? 5% organizacji, więc z założenia UEPIK ma być dla najmniejszych, ma być uproszczeniem, a teraz słyszę, że uproszczeniem jest, ale tylko dla bardzo małych organizacji, dla dużych jest utrudnieniem. Po drugie, w sytuacji, kiedy byłaby fundacja mająca 1 mln zł obrotów, gdzie jest tylko zarząd, na przykład jednoosobowy, to tam nikt po prostu nikogo nie kontroluje. Dla mnie to też może

być taka... To się może przyczynić do paraliżu organizacji, bo na przykład odwołujemy zarząd i nie jesteśmy w stanie sprawdzić, jakie zobowiązania ma ta organizacja, kto przyjdzie do takiego zarządu? Tego się też boję. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Pan Jerzy Płókarz, uprzejmie proszę.

Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, Jerzy Płókarz, reprezentuję organizację Krajowy Sztab Ratownictwa Krajowej Sieci Ratunkowej i Polskie Radio Obywatelskie PL-CB Radio, ogólnopolską organizację. Ja u zarania powiem taki pogląd w imieniu ogólnopolskich organizacji, że my mamy naprawdę dosyć już ludzi, którzy się specjalizują w mówieniu nam, społecznikom, którzy od kilkudziesięciu lat działają, jak mamy działać, podczas kiedy sami jeszcze nie społecznie nie zrobili często. Naprawdę mamy już dość.

Przechodząc natomiast do meritum – szanowni państwo, tak jak tutaj pan powiedział, że organizacje społeczne podają jako główną przyczynę hamującą rozwój właśnie obowiązek nadmiernej biurokracji w ramach pełnej rachunkowości. Bardzo słuszny argument tutaj został też podniesiony, mówiący o równym traktowaniu. Jeżeli Skarb Państwa uważa, że podmioty gospodarcze działające dla zysku i generujące podatki można wystarczająco kontrolować i pilnować interesów budżetu państwa do 2 mln euro przychodu, to niby dlaczego nie można byłoby kontrolować i pilnować organizacji społecznych do 2 mln euro przychodu, zwłaszcza, że mówimy o organizacjach, stowarzyszeniach, które z ustawy są tworem niezarobkowym. Nieprawdą jest, że to nie są prywatne pieniądze, bo to są prywatne pieniądze. Organizacja społeczna, stowarzyszenie ma formę prawną własności prywatnej, szanowni państwo. Właścicielami tej organizacji są członkowie i to oni decydują, czy chcą na przykład szerszą ewidencję, czy nie. Uważają, że taka, która wystarczy do rozliczenia się z budżetem w postaci CIT, powinna wystarczyć. Nie ma tu żadnego zagrożenia. Zagrożenie jest takie samo, jak na przykład, jeżeli chodzi o firmy biznesowe, a powiedziałbym, że dużo mniejsze, bo przecież tu jest ta działalność społeczna.

Wykluczenie OPP – tu jestem trochę zaskoczony, dlaczego? Dlatego, że są na przykład szczególnie pożyteczni? Prowadzą działalność, to trzeba ich ukarać? W łeb i nie mogą mieć uproszczonej ewidencji, bo jeżeli chodzi o rozliczenie się z pieniędzy publicznych, jeżeli chcą pobrać pieniądze publiczne w jakichś dotacjach czy grantach i dający te pieniądze zobliguje do szerszego rozliczenia, to będą musiały podjąć decyzję: albo tę dotację rozliczą, tak jak sobie życzy dotujący, albo z niej nie skorzystają, ale nie ma tutaj żadnych przeciwwskazań, żeby z pieniędzy składowych, składek członkowskich itd. dana organizacja rozliczała się z fiskusem w sposób uproszczony, a pieniądze, które otrzymała z dotacji, rozliczyła z dotującym w taki sposób, w jaki sobie dotujący życzy. Tu nie ma żadnej sprzeczności, nawet jeżeli będzie musiała zaprowadzić pełną rachunkowość, założymy, dla pewnego projektu i go w ten sposób rozliczyć, dotujący może ją zobowiązać. Bo co innego będzie zobowiązanie wobec Skarbu Państwa, a co innego zobowiązanie wynikające z umowy o wykonanie zadania czy o dotację.

Szanowni państwo, problemów, jeżeli chodzi o funkcjonowanie organizacji społecznych, jest multum, bo te, które usłyszeliśmy tutaj to jest też namiastka, ale mamy do czynienia z prostym projektem ustawy, likwidującym, jako podstawowy oceniany przez organizacje problem, limit, do którego są zwolnione z prowadzenia pełnej rachunkowości, która nie jest im do niczego potrzebna często, a jak będzie potrzebna, to nic nie stoi na przeszkodzie, żeby poza tym obowiązkiem dana organizacja sobie robiła jakieś dodatkowe zestawienia księgowe i rozliczenia. Każda organizacja może to zrobić. My mówimy o obowiązku w rozliczeniu się ze Skarbem Państwa i tutaj nie powinniśmy rzucać kłód pod nogi. Szanowni państwo, jeżeli te wszystkie problemy, które tu były powiedziane, a w miarę jedzenia apetyt rośnie, im dalej w las, tym więcej drzew, to za chwilę się okaże jeszcze jeden problem i mamy na parę lat pracę uzgodnienia z poszczególnymi resortami itd. Efekt będzie taki, że ta ustawa nie zostanie bardzo długo uchwalona. Jeżeli ktoś widzi potrzebę, to ja nie rozumiem, dlaczego nie złożył petycji projektu o te zmiany, o których państwo tutaj mówicie, tylko jak ktoś poszedł z pomocną ręką dla milionów społeczników zrzeszonych w dziesiątkach tysięcy, bo ponad 100 tys. jest

zarejestrowanych organizacji, to nagle dużo się tu pojawia osób mądrych, które chcą pokomplikować, a bo jeszcze to zmienimy, a to jeszcze tamto zmienimy – zróbcie projekt i procedujcie. Tu jest prosty sposób rozszerzenia, pogłębienia limitu w rozwiązaniu prawnym, które funkcjonuje od wielu lat, bo zwolnienie w strukturach rozliczeniowych państwo–organizacje społeczne funkcjonuje już prawnie, tyle że jest określony limit przychodu do 100 tys. zł i tu niczego się nie zmienia; ten stan prawy pozostaje poza jednym limitem, który w ramach równego traktowania organizacji społecznych i w podobnej sytuacji będących spółek, na przykład prywatnych, powinien wynosić 2 mln euro i tu ewentualnie pogłębić. Rozważcie państwo posłowie, czy naprawdę należy zatrzymać likwidację tego hamulca w rozwoju organizacji społecznych poprzez rozdmuchanie prac nad tą ustawą, czy też zróbcie państwo to, o co poprosili wnioskodawcy petycji i co uznała za słuszne po konsultacji z wieloma ekspertami sejmowa Komisja do Spraw Petycji – zmienimy ten limit, a nad dodatkowymi, kolejnymi zmianami i ułatwieniami zastanówmy się w ramach innej pracy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Bardzo proszę.

Główny specjalista Fundacji im. Roberta Schumana, członek Zespołu do spraw Uproszczeń przy Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych Rafał Dymek:

Dzień dobry. Rafał Dymek, zespół do spraw uproszczeń przy OFOP. Ja chciałbym wzmocnić postulaty przedstawione przez pana Tomasza Schimanka, mianowicie popieramy wyraźne zwiększenie limitu dochodów uprawniające do posługiwania się UEPIK.

Przy okazji proponujemy też te kilka zmian, które nam się wydają, że rozszerzą możliwość stosowania tego UEPIK, czy też może rozwiążą pewne wątpliwości związane z jego stosowaniem, czyli usunięcie katalogu zamkniętego przychodów, który dopuszcza stosowanie do UEPIK, jak i tego, że organizacje muszą działać w sferze pożytku publicznego, a nie w całej swojej działalności statutowej i wydłużenia tych terminów umożliwiających zgłoszenie UEPIK. Tam jest teraz 30 dni, bardzo często nowo zakładane organizacje nawet nie wiedzą, że istnieje coś takiego jak UEPIK i jak się zorientują po, nie wiem, 40–60 dniach to już ładują siłą rzeczy na pełnej księgowości.

Natomiast co do dyskusji dotyczącej limitu przychodów, ja się, jak gdyby, z jednej strony zgadzam z różnymi zagrożeniami, które tutaj były przywoływane, które może stosowanie UEPIK w niektórych sytuacjach spowodować w organizacji, ale wydaje mi się, że trzeba pamiętać o tym, że stosowanie UEPIK jest po pierwsze dobrowolne, po drugie wymaga proaktywnego działania organizacji, czyli nie ma takiej możliwości, że ktoś nieświadomie wpadnie do UEPIK; musi podjąć świadomą decyzję, że w tym UEPIK jest. Jestem sobie w stanie wyobrazić jakieś różne sytuacje, w których być może organizacja mogłaby takie rozwiązanie przyjąć i byłoby to dla niej korzystne, na przykład może to być organizacja o jakiejś bardzo prostej strukturze przychodów, no nie wiem, ktoś raz w roku wpłaca 0,5 mln zł darowizny na rzecz tej organizacji i ona nie ma innych źródeł przychodów. Wiem, że takich organizacji nie jest dużo, ale być może są albo będą. Albo z drugiej strony są takie sytuacje, że jakaś organizacja co do zasady ma nikłe przychody, ale raz dostaje jakąś dotację albo chce się ubiegać o jakąś dotację i w jednym roku ten przychód się wyraźnie zwiększa, i w związku z tym ta organizacja wypada z UEPIK, mimo że w kolejnych latach niekoniecznie już z tych dotacji będzie korzystać i ma dylemat, czy w ogóle sięgać po taką możliwość, ponieważ boi się, że wyjście poza ten limit spowoduje, że już będzie musiała być przez wiele lat w pełnej księgowości. Wierząc pod uwagę te argumenty, wydaje mi się, że dajmy już organizacjom, ich zarządom, walnym zgromadzeniom, radom nadzorczym możliwość świadomego zdecydowania, czy chcą być na UEPIK ze wszystkimi tymi zagrożeniami, także o których było tutaj mówione. Niech to będzie swobodna decyzja organizacji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Na razie nie przewiduję tutaj... Ten pierwszy etap; po kolei.

Prezes KSRSSR Jerzy Płókarz:

Ja chciałbym uzupełnić swoją wypowiedź tylko jednym zdaniem.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Bardzo proszę. Nawet może być takie złożone, tylko jedno.

Prezes KSRSSR Jerzy Piókarz:

Nie będzie złożone.

Odnosnie do OPP, jeżeli tutaj Instytut uważa, że byłyby trudności, to moja propozycja jest taka, żeby zbadać, czy rzeczywiście będzie to niemożliwe, bo wydaje mi się, że to nie będzie aż takie trudne, tylko trzeba zadać konkretne pytanie informatykom, a jeżeli rzeczywiście byłoby to niemożliwe, co oczywiście społecznicy będą recenzować, to ewentualnie wprowadzić, że zmiana limitu w stosunku do organizacji OPP wchodzi, założymy, parę miesięcy później, żeby Instytut miał czas na wdrożenie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Teraz pani, następnie pan Witold Zakrzewski i kończymy tę pierwszą rundę, i przejdziemy już do rozmowy z BL, dobrze?

Prezes Rady Działalności Pożytku Publicznego, prezes Wielkopolskiej Rady Koordynacyjnej Związku Organizacji Pozarządowych, prezes Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych Justyna Ochędzan:

Dziękuję. Justyna Ochędzan, Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związków Organizacji Pozarządowych i Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych, czyli federacja WRZOS, która zrzesza federacje regionalne i ogólnopolskie; również Rada Działalności pożytku publicznego. Powiem ze swojej strony, że bardzo pozytywnie postrzegam propozycję, która została przedłożona, czyli zarówno zwiększenie pułapu do 1 mln zł, gdyż faktycznie – tutaj już Maciej o tym wspomniał – na organizowanych okrągłych stołach do spraw pożytku publicznego bardzo wyraźnie pojawia się kwestia nadmiernej formalizacji działalności organizacji pozarządowych.

Pojawia się ona również w kontekście organizacji pożytku publicznego, czyli tzw. OPP, w związku z czym postulat włączenia ich również do UEPiK nie jest pozbawiony uzasadnienia w sytuacji, kiedy weźmiemy pod uwagę, że średni przychód organizacji pozarządowej właśnie z jednego procenta to jest – oczywiście wykluczając tzw. milionerów – kilka tysięcy złotych. To nie są duże pieniądze i o tym trzeba pamiętać oczywiście reformując ten system, bo nie zrobimy wszystkiego od razu. Tutaj zgodzę się, że te prace trzeba podzielić na pewne etapy, natomiast niewątpliwie polskie organizacje pozarządowe pod kątem różnych rodzajów sprawozdawczości, w tym również wymogów formalnoprawnych i finansowych wynikających z obrotu finansowego, są po prostu zbyt nadmierne i faktycznie jest tak, że ludzie chcąc działać, mając nawet zerowy przychód w dzisiejszych czasach, i tak są zobowiązani do szeregów sprawozdawczości, co, umówmy się, nie pobudza społeczeństwa obywatelskiego do angażowania się czy też po prostu do formalizowania swojej działalności w postaci fundacji czy też stowarzyszeń.

Pani Anna powiedziała o tym, że z perspektywy prowadzenia UEPiK, czy tych narzędzi, które zostały stworzone, tych tabel, one faktycznie są trudne na ten moment do nawigowania i na to bym chciała zwrócić uwagę, że to rozporządzenie, które reguluje ich funkcjonowanie, ono powinno być zmienione; powinno być zmienione już teraz, razem z tą ustawą. Dlaczego? Dlatego, że bardzo często księgowe i księgowi, bo ja z takimi osobami również współpracuję, również z organizacjami, sygnalizują, że na przykład samorządy nieprzychylnie patrzą na UEPiK mimo możliwości prawnej właśnie dlatego, że nie do końca wiedzą, w jaki sposób mogą kontrolować takie organizacje właśnie pod kątem wyodrębnienia pewnych przychodów i kosztów wynikających z dotacji. Nie wydaje się to szczególnie trudne, kiedy po prostu zejdziemy do poziomu rozporządzenia i tam zaproponujemy po prostu pewien schemat, który będzie wprost odpowiadał dotacji, dlatego że kiedy przeanalizujemy właśnie to rozporządzenie, ono referuje do działalności nieodpłatnej, odpłatnej, do kwestii pracowniczych, kosztów uzyskania przychodu itd., natomiast jeżeli chodzi o dotacje i chcemy tutaj mówić o systemie, który naprawdę umożliwi organizacjom pozarządowym również rozliczanie dotacji na poziomie UEPiK, warto by było właśnie te rozporządzenie o ten wątek dotacji wprost również rozbudować, co bardzo ułatwiłoby faktycznie stosowanie UEPiK.

Inna kwestia, o której należy również pamiętać, to jest nakładający się rodzaj sprawozdawczości, czyli oczywiście zakładając, że mamy UEPIK, mamy tylko tutaj CIT-8 w cudzysłowie, sprawozdawczość finansowa w rozumieniu ustawy o rachunkowości nam odchodzi, ale jednocześnie należy pamiętać, że fundacje zobowiązane są do sprawozdawczości do właściwego ministra i tam również generowane są dane o charakterze finansowym, dlatego też ta spójność zbierania danych jest istotna. Istotna jest również spójność zbierania danych dotycząca samego także GUS, bo i GUS, i właśnie fundacje sprawozdają się dodatkowo. Oczywiście zakładając, że jest tutaj pewien konsensus wyłączający OPP, docelowo także ten system sprawozdawczości dotyczący organizacji pożytku publicznego, które miałyby prawo jednak prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów w sytuacji, kiedy ten przychód z OPP jest faktycznie niski, również tutaj pewne uspoźnienie powinno nastąpić, bo to, z czym mamy do czynienia właśnie w Polsce, to są te nakładające się systemy wynikające ze sprawozdawczości i one nie zawsze wynikają wprost oczywiście z ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie, dlatego tak często jest tak trudno uspoźnić te wszystkie obszary działalności.

Ja również chciałam zwrócić uwagę na organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą. Jest to niewiele organizacji w Polsce. Spośród tych, które są w rejestrze przedsiębiorców, aktywnych jest też, powiedziałabym, że stosunkowo niewielki procent i już od jakiegoś czasu – powiedziałabym, że od lat – toczy się taka dyskusja o tym, na ile organizacje mogą osiągać przychód z działalności odpłatnej. Na ten moment nie jest to możliwe, natomiast są znane podmioty, jak chociażby partie polityczne, które mogą sprzedawać pewne rzeczy w momencie, kiedy one się wpisują również w pewną linię działalności. Chodzi mi tutaj po prostu o to, że kiedy dyskutujemy o uproszczeniach, żeby pamiętać również, że organizacje pozarządowe rejestrują działalność gospodarczą po to, żeby móc generować zysk, zazwyczaj jednak na działalności statutowej, czyli nie mogą tego prowadzić w formie działalności odpłatnej, gdzie przychód równa się kosztom, tylko muszą zarejestrować działalność gospodarczą po to, żeby móc jakieś środki kumulować na koncie – wydaje się to również kwestią tak naprawdę do przedyskutowania, gdyż tego typu organizacje w świetle prawa są po prostu już przedsiębiorcą i dodatkowo wpadają w bardzo wiele luk niespójności prawnych, gdzie bardzo często się rozstrzyga, w jaki sposób je traktować – czy właśnie jako organizacje pozarządowe, czy już jako przedsiębiorców, więc te obowiązki tutaj są bardzo różne.

Bardzo dobre są propozycje, które pan Schimanek przedstawił, dotyczące na pewno wydłużenia terminów źródeł przychodu. To faktycznie jest istotne zwłaszcza przy kontrolach różnego rodzaju. Chciałam zauważyć, że tak samo organizacje, które prowadzą UEPIK, one również w świetle prawa mogą podlegać wszelkim kontrolom skarbowym, więc to nie jest zupełnie tak, że tego typu podmioty nie podlegają kontroli; one podlegają kontroli, tak jak każdy podmiot prawa prywatnego na mocy ustawodawstwa krajowego, więc o tym również pamiętajmy, żebyśmy jednak szli w stronę uproszczeń.

Jeszcze chciałam zwrócić uwagę również na rozporządzenie mówiące o wzorach ofert. Tam we wzorze umowy w art. 6 również jest referencja wprost do ustawy o rachunkowości i wydaje się, że warto byłoby właśnie również dodać tam, że organizacje pozarządowe, które prowadzą uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, również tutaj są ujęte, dlatego że właśnie czy samorządy gminne, czy w ogóle ci donatorzy publiczni dość często powołują się na ten artykuł mówiąc, że nie chciałyby mimo wszystko, żeby ich dotacja była rozliczana na UEPIK i wręcz poniekąd wymuszają tym samym nawet w przypadku dotacji w wysokości kilkuset złotych prowadzenie pełnej księgowości, więc na to również chciałam zwrócić uwagę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Pan Witold Zakrzewski i następnie kończymy tę rundkę – pan Tomasz Schimanek.

Prezes Fundacji im. Ludwika i Hipolita Małżonków Wawelberg Witold Zakrzewski:

Witold Zakrzewski, fundacja Wawelbergów. Chciałbym zwrócić uwagę, że brakuje tutaj do tego projektu ustawy opinii Ministerstwa Finansów i Krajowej Administracji Skarbowej. Jednak to trochę zmienia sytuację wielu organizacji w stosunku do KAS jako takiej,

dlatego że wiele rzeczy nie będzie po prostu widocznych do razu; to trzeba będzie bardzo skrupulatnie sprawdzać.

Co do kwoty 1 mln zł, tutaj bym mimo wszystko popierał zdanie pani z „Klon/Jawor”. Powinniśmy przeprowadzić dyskusję, czy ta kwota jest właściwa, czy nie na dzień dzisiejszy. Dlatego że takiej dyskusji nie było, a skutki tego możemy później odczuwać przez szereg lat jako organizację; to będzie biło w opinię o organizacjach, więc warto byłoby się zastanowić, czy rzeczywiście ta kwota jest właściwa i przeprowadzić taką dyskusję, ale oprócz tego uzyskać opinie KAS co do tych przepisów, biorąc pod uwagę to, że przygotowywane są również inne przepisy dotyczące szeregu przedsiębiorstw i organizacji. W związku z tym te przepisy powinny być spójne z tym, co planuje MF. Dziękuję.

Ekspert Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce Tomasz Schimanek:

To ja bardzo króciutko, ale mam wrażenie, że ten wątek nam umknął jakoś, żebyśmy o tym pamiętali – wszelkie sprawozdania, instrumenty sprawozdawcze finansowe i merytoryczne, o których tutaj rozmawiamy, oczywiście służą kontroli państwa, ale powinny, i o tym zapomnieliśmy, służyć także kontroli społecznej. Zwłaszcza, że duża część z tych organizacji korzysta z darowizn, z ofiarności publicznej, a OPP korzystają z 1,5% i to powinna być też bardzo istotna funkcja, żeby ci, którzy te pieniądze rzeczywiście przekazują, mieli pełną informację, co się z tymi pieniędzmi dzieje, więc pamiętajmy o tym, że to nie tylko kontrola państwa, ale również kontrola społeczna.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. Szanowni państwo, w wyniku tej naszej rozmowy bardzo przekonują mnie te argumenty, które tutaj państwo przedstawiliście począwszy... Jeszcze pani chciała, tak. Bardzo proszę.

Przedstawiciel Rady Działalności Pożytku publicznego, członek Prezydium Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego, prezes Opolskiego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych Alicja Gawinek:

Dziękuję bardzo, Alicja Gawinek, Rada Działalności Pożytku Publicznego, Konwent Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego i organizacja wspierająca z województwa opolskiego OCWIP. Ja tylko chciałam odnieść się do tych argumentów tutaj, które są w kontekście takim, że nie było dyskusji wśród organizacji na temat kwoty.

Chciałam tylko przypomnieć, że dość szeroka dyskusja była, bo ten temat też był przedmiotem dyskusji, kiedy był konsultowany projekt ustawy o sprawozdawczości i VI kadencja RDPP wraz z KWRDPP prowadziła spotkania i konsultacje w tym zakresie i teraz też zresztą mają państwo dostęp do uchwały RDPP, którą przygotował Zespół do spraw Sprawozdawczości i tam też jakby zasięgaliśmy opinii i konsultowaliśmy te kwoty jednego miliona, gdzie my akurat stoimy na stanowisku, że ta kwota jest jednak jeszcze za niska. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. Tak jak wspomniałem, myślę, że w wyniku tej debaty kroi nam się ta przestrzeń do przygotowania sprawozdania.

Po pierwsze, jeśli chodzi o kwotę – tutaj jednak pozostawiłbym tę kwotę, która jest przygotowana przez wnioskodawców, Komisję do Spraw Petycji. Nie wiem, czy tam była ta debata, czy nie było, ale, myślę, że w tym momencie otworzylibyśmy coś, co nie było intencją wnioskodawcy.

Po drugie, przekonują mnie te argumenty, trochę też i praktyka itd., że jednak z tej uproszczonej na tym etapie księgowości powinniśmy wyłączyć OPP.

Po trzecie, przekonuje mnie argument, że powinny być tam zaliczane wszystkie przychody wtedy, kiedy prowadzi się tę uproszczoną księgowość, a więc powinniśmy zlikwidować ten artykuł, który mówi enumeratywnie o tym, co się tam dzieje.

Dalej te terminy, o których była mowa – 14, 30, 90 dni itd., czyli to wydłużenie możliwości, ale także ta możliwość przejścia z jednej księgowości, czyli z tej uproszczonej, do prowadzenia... To wszystko mieściłoby się jakby w ramach.

Oczywiście ostatnia sprawa to jest to, co pan mecenas wspomniał, czyli albo zapis bezpośrednio w samej ustawie o KGW, albo jak ktoś tu z państwa proponował, że jakby

przeniesienie – nie wiem, czy to prawnie jest poprawne – zapisu ustawy o pożytku publicznym do ustawy o KGW, ale to myślę, że można by było zrobić.

Teraz mam takie pytanie, czy pan mecenas jest w stanie na bieżąco, że tak powiem, punkt po punkcie nam proponować, czy potrzebuje pan na to trochę czasu, żeby to przygotować? Proszę uprzejmie.

Legislator Łukasz Nykiel:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoka podkomisjo, odpowiadając może na początku na to pytanie pana przewodniczącego, jeśli chodzi o proponowanie jakichś propozycji legislacyjnych, na pewno to wymagałoby przygotowania ze strony BL stosownych poprawek, tak że na tym posiedzeniu nie widzę takiej możliwości.

Natomiast co do tych kwestii, które padły w dyskusji, wydaje mi się, że wszystkie wynotowałem poza jedną kwestią, o której mówiła jedna z pań siedząca tam naprzeciwko – chodzi o kwotę dotacji, ale o to za chwilę może dopytam. Natomiast odnosząc się do tego, co zostało tutaj powiedziane.

Pkt 1, żeby przesądzić, że ta uproszczona ewidencja przychodów i kosztów to jest tylko możliwość, wydaje się – to jest tylko opinia BL oczywiście – że z tych przepisów to wynika; że to byłoby jakiś superfluum i niepotrzebny naddatek, natomiast to oczywiście jest tylko i wyłącznie opinia Biura.

Kwestia „działalność statutowa”, a nie „działalność pożytku publicznego” – o tym pan przewodniczący mówił, że skłania się ku temu, żeby możliwość stosowania uproszczonej ewidencji była w sytuacji, kiedy te jednostki osiągają przychody z wszelkiej działalności statutowej, a nie działalności pożytku publicznego, no to tu, jak gdyby, widzimy to jako kwestię merytoryczną jak najbardziej do uregulowania.

Kwestia pkt 3, czyli wyłączenia OPP – tutaj, jeżeli skreślilibyśmy tę zmianę, czyli nie skreślali de facto pkt 3 z ustawy, to z zadowoleniem przyjmuję, że wyeliminowałoby kilka takich wątpliwości prawnych i wyeliminowałoby, wydaje się, że co najmniej kilka dodatkowych zmian w ustawie, chociażby w art. 23.

Kwestia rozporządzenia, możliwości przejścia w trakcie roku podatkowego – ja to trochę powiążę, bo kwestia rozporządzenia ministra finansów z art. 10a ust. 6 – tutaj padł taki postulat, ażeby w ustawie, nie wiem czy dobrze zanotowałem, może tak trochę kolokwialnie powiem, dać wytyczne ministrowi, jak ma napisać rozporządzenie, to znaczy co się w nim zawiera, dokładnie. Powiem w ten sposób, że ustawodawca może zmodyfikować przepis upoważniający. On dzisiaj brzmi, że minister w porozumieniu z przewodniczącym Komitetu ma określić sposób prowadzenia uproszczonej ewidencji oraz warunki, jakim powinna odpowiadać ta ewidencja w celu prawidłowego określenia zobowiązań podatkowych. Jeżeli my nie będziemy zmieniać tego zakresu, to de facto nie mamy innej możliwości, ażeby dać, nazwijmy to, sygnał, w jakim kierunku chcielibyśmy, aby to rozporządzenie zostało zmienione. Natomiast to wydaje mi się, że... Nie wiem, jak pan przewodniczący i pani poseł będą się na tę propozycję zapatrywać; wydaje się, że przedstawiciel Ministerstwa Finansów rzeczywiście może na jedno z posiedzeń powinien zostać zaproszony w kontekście chociażby tych postulatów, które się pojawiły, że przepis upoważniający tak naprawdę nie zostanie zmieniony, natomiast jest pewien problem już taki, powiedziałbym, techniczny w tych ujęciach tabelarycznych o tym, o czym państwo mówili. Ten minister będzie też potrzebował pewnie trochę czasu i też tych konsultacji – one się będą odbywały, bo muszą się odbyć – przy pisaniu nowelizacji bądź też nowego rozporządzenia.

I tutaj też nawiążę do tego postulatu pana dyrektora o wydłużeniu *vacatio legis* – to też trzeba by wziąć pod uwagę przy rozszerzeniu tego zakresu podmiotowego art. 10a, czyli może nie 1 stycznia 2025 r., tylko ten 1 stycznia 2026 r., ale to oczywiście...

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Ale wtedy, gdyby chodziło o OPP, a jak nie ma OPP...

Legislator Łukasz Nykiel:

A tak, to rzeczywiście pan dyrektor tak to zawęził do OPP, natomiast jak gdyby ja ten wątek pociągnę, że ten minister finansów też powinien wiedzieć o tym, że tutaj kroi się nowelizacja.

Nie jestem absolutnie ekspertem, jeżeli chodzi o ustawy o rachunkowości, natomiast możliwość przejścia w trakcie roku podatkowego na pełną rachunkowość – ja staram się to też sprawdzić na gorąco, jeśli chodzi o ustawę o podatku dochodowym od osób fizycznych i wydaje mi się, że tam przejście z uproszczonej ewidencji na księgi rachunkowe jest powiązane z osiąganiem przychodów w całym roku podatkowym i wydaje mi się, że chyba takiej możliwości w trakcie roku podatkowego nie ma, ale powiem szczerze, że dobrze by było...

Przedstawiciel Stowarzyszenia „Klon/Jawor” Anna Kuć:

Zmiana roku podatkowego.

Legislator Łukasz Nykiel:

Zmiana roku podatkowego, to być może przez to byłaby taka możliwość. Natomiast, tak jak mówię, pewnie dużo bardziej merytoryczne są osoby już tutaj na sali w tej kwestii, a minister finansów i jego przedstawiciele pewnie będą najwłaściwszymi osobami, żeby tutaj te kwestie podnieść.

Kwota 1 mln zł – niektórzy uważają, że za wysoka; niektórzy uważają, że jest OK; były nawet postulaty, żeby ją zwiększyć do kwoty równowartości 2 mln euro. Pan przewodniczący tutaj mówi, że kwota powinna pozostać, więc to jest kwestia merytoryczna.

I ostatnia rzecz, którą właśnie nie do końca wynotowałem. Art. 6 tutaj pani...

Prezes Rady Działalności Pożytku Publicznego, prezes Wielkopolskiej Rady Koordynacyjnej Związku Organizacji Pozarządowych, prezes WRZOS Justyna Ochędzan:

Tak, jest rozporządzenie przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października w sprawie wzorów ofert ramowych, wzorów umów i w ramowym wzorze umowy jest § 6... Tak, w tym konkretnym, bo to jest w tym rozporządzeniu...

Przedstawiciel Rady Działalności Pożytku publicznego, członek Prezydium Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego, prezes Opolskiego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych Alicja Gawinek:

Załącznik nr 3 i 4.

Legislator Łukasz Nykiel:

OK, ale teraz mam pytanie takie, czy w kontekście tego, że OPP nie mogłyby przejść na uproszczoną...

Prezes Rady Działalności Pożytku Publicznego, prezes Wielkopolskiej Rady Koordynacyjnej Związku Organizacji Pozarządowych, prezes WRZOS Justyna Ochędzan:

To nie dotyczy OPP. Tu chodzi w ogóle o to, że bardzo często ten paragraf ze wzoru umowy jest interpretowany przez głównie samorządy, bo to jest ta główna rzeczywistość dotacyjna organizacji pozarządowych, że on oznacza – oczywiście to jest znowu taki, można powiedzieć, spór prawny, księgowy, podatkowy, bo to wszystko też należy w kwestiach podatkowych rozpatrywać – że on właśnie implikuje to, że należy prowadzić pełną księgowość, że to nie jest do końca słuszne.

Stąd też dobrze byłoby pomyśleć o tym, żeby wprost prawo powinno być tak tworzone, żeby nawet laik mógł je zinterpretować i warto byłoby tu wprost także wprowadzić pewną referencję do możliwości prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, bo tutaj niestety bardzo często spotykamy się z nadinterpretacją tego zapisu, ponieważ, jak mowa, tam wprost nie ma wpisanej możliwości rozliczenia dotacji poprzez prowadzenie UEPiK, mimo że ustawa o pożytku taką możliwość daje, wprost mówiąc o dotacjach.

Legislator Łukasz Nykiel:

Tak, to teraz już rozumiem; tak mi się też wydawało, że to chodziło właśnie o te kwestie prowadzenia uproszczonej ewidencji w kontekście otrzymywanych dotacji. To do rozważenia może, panie przewodniczący, natomiast tu bym miał pewne obiekcje czy zmiany w tym zakresie, tym bardziej że one dotyczą rozporządzenia, które też, jak gdyby, nie jest trochę wprost poza kwestią uproszczonej ewidencji, to nie jest taka kwestia zupełnie wynikowa. Tak że tyle z mojej strony. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Wobec powyższego, chciałbym zapytać pana mecenas, jaki to okres czasu, wstępnie oczywiście, gdyby można było. Nie chcę tutaj nic specjalnie przyspieszać, tylko żebyśmy mieli informację, bo przed nami jest także do końca tego tygodnia posiedzenie Sejmu, potem jest przerwa parlamentarna, ale biorąc pod uwagę fakt, że jednak gdzieś od tego 1 stycznia 2025 r. zależałoby nam, żeby to zaczęło żyć.

W związku z powyższym pod koniec sierpnia, początek września – bardziej początek września – mielibyśmy kolejne spotkanie, tak żeby to weszło. 10 września, jeśli mnie pamięć nie myli, jest posiedzenie Sejmu, czyli wcześniej jeszcze podkomisja, czyli krótko mówiąc na początku września, żebyśmy mogli tutaj wspólnie zająć się przygotowaniem sprawozdania w ramach tych obszarów, o których dzisiaj mówiliśmy, do których dochodzimy, że jest konsensus taki większościowy. Oczywiście pamiętam o tych innych głosach jeszcze, ale powiedzmy, taki wstępny. Co ważne, też mieści się to jakby w ramach przesłania wynikającego z druku nr 445.

Legislator Łukasz Nykiel:

Ja bym miał pytanie do pana przewodniczącego, też może do strony społecznej, czy ja mógłbym prosić pana przewodniczącego o to, żeby poprosił tutaj obecnych na sali o to, żeby też przygotowali propozycję takich już konkretnych zmian, jak ich zdaniem powinna wyglądać kwestia, nie wiem, na przykład zmiany tych terminów, to się wydaje dosyć proste, w art. 10a, czy też zmian w zakresie tych przychodów, czyli nie działalność pożytku publicznego a działalność statutowa.

Jeżeli ja bym te propozycje otrzymał, powiedzmy, odpowiednio wcześniej, też nie ukrywam tutaj, panie przewodniczący, że ten okres wakacji sejmowych ja też w pewnym zakresie będę wykorzystywał na swój urlop; ja na urlop udaję się 10 sierpnia, więc jeżeli bym otrzymał te propozycje przed 10 sierpnia odpowiednio wcześniej, to myślę, że jeszcze krótka praca po tym powrocie moim z urlopu i na przełomie sierpnia i września mógłbym już przedstawić taką propozycją wysokiej podkomisji. Wtedy tak, natomiast pod warunkiem, że te propozycje spłyną... Nie chcę tu też określać terminu, to może pan przewodniczący.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dobrze, rozumiem, to jest właśnie taka oferta bardzo partnerska, można powiedzieć i bardzo proszę pana Tomasza.

Ekspert Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce Tomasz Schimanek:

To znaczy ja deklaruję tutaj w imieniu zespołu, że spróbujemy takie propozycje przygotować.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Uprzejmie proszę o przesłanie do sekretariatu tradycyjnie, a sekretariat przekaże do BL.

Ekspert Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce Tomasz Schimanek:

Dobra, natomiast szybciotko mam od razu dwie gotowe dla pana mecenas, bo ust. 1 art. 10a mówi tam „Organizacje prowadzą uproszczoną księgowość w przypadku, gdy...”. Jak ustawa mówi „prowadzą” to znaczy, że muszą prowadzić. Wystarczyłoby tam wstawić „mogą prowadzić” i sprawa byłaby z głowy.

Druga propozycja, bo wszyscy zgadzamy się od początku, że rozporządzenia wymagają zmian, natomiast musimy mieć jakiś wpływ na te zmiany. Może teraz się uda, ale nie daj Bóg, władza się zmieni i zmieni rozporządzenia, i ja się zgadzam z panem mecenasem, że może być trudne wskazanie w ustawie takich bardzo konkretnych wytycznych dotyczących rozporządzenia, ale wpadłem na pomysł, jeżeli by to było niemożliwe, to przynajmniej – a tego chyba nikt nie może kwestionować – wpisać na przykład, patrzę na drugą stronę, obowiązek konsultacji tego z Radą Działalności Pożytku Publicznego; na przykład. To zawsze będzie jakaś forma zabezpieczenia, że mamy wpływ jakoś na kształt... Mówię na gorąco, ale...

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Uprzejmie proszę, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Andrzej Rybus-Tołłoczko:

To ja powiem dwie kwestie.

Zacznę od tego, o czym Tomek teraz mówił, to znaczy mamy w ustawie o pożytku, co ma być w rozporządzeniach, chociażby o wzorze ofert umowy i sprawozdania. Jest tam zakres, co się znajduje, w związku z tym nie jest on może superszczegółowy, ale jest już jakiś zakres, w ramach którego nie można wychodzić, więc w ustawie o pożytku jest już taki precedens.

Druga rzecz, to, czym pan mecenas zakończył swoją wypowiedź, to, na co tutaj Justyna zwracała uwagę, to w imieniu przewodniczącego Komitetu chciałem powiedzieć, że znamy ten problem z § 6 w rozporządzeniu o wzorze oferty umowy i sprawozdania, czyli w umowie, i teraz trwają prace. Pan minister pracuje nad nowym projektem rozporządzenia i na pewno tam będzie to doprecyzowane, bo to jest jakby w zakresie przewodniczącego Komitetu, tak że chciałem uspokoić, że ten temat jest wzięty na warsztat. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Oczywiście wtedy, jak będziemy mieć kolejne spotkanie już z tymi propozycjami, to zaprosimy przedstawiciela ministra finansów i KAS itd., żebyśmy też mieli pewność ich opinii, że przygotowujemy rozwiązanie, które będzie miało również praktyczne zastosowanie i nie będzie bolączką dla organizacji.

Bardzo proszę, ktoś z państwa? Jeśli nie, chciałem serdecznie podziękować za bardzo taką merytoryczną rozmowę, propozycje i umawiamy się w ten sposób, że drużyna pana Tomasza Schimanka przygotowuje propozycje, prześle do sekretariatu i pan mecenas jeszcze przed urlopem coś zobaczy, a potem świeżo po urlopie, na nowo przeniesie się te kwestie i będziemy mogli się spotkać gdzieś tak między 2 a 7 września; to już na roboczo ustalimy, ale też uprzejmie proszę państwa, gdybyście mieli tutaj w tym obszarze albo bezpośrednio z grupą, albo tak jak instytut, swoje przemyślenia, ale w tym obszarze, który tutaj dzisiaj zakresiliśmy, to uprzejmie proszę również o propozycje.

Wobec wyczerpania porządku dziennego zamykam posiedzenie podkomisji. Dziękuję.